

bütün insanlar gibi bir beşerdi. Herkes gibi beşerî özelliklerle donatılmıştı. Bunun yanında hususî bir takım özelliklere de sahipti. Allah (cc) tarafından vahyedilen, seçilmiş bir beşerdi. Kur’ân-ı Kerim’de:

¢ُلْ

اِنَّمَا

اَنَا بَشَرٌ

مِثْلُكُمْ

يُوحَى

اِلَىَّ

اَنَّمَا

اِلَهُكُمْ

اِلَهٌ

وَاحِدٌ

فَمَنْ كَانَ

يَرْجُوا

لِقَاءَ

رَبِّهِ

فَلْيَعْمَلْ

عَمَلاً

صَالِحًا

وَلاَ

يُشْرِكْ

بِعِبَادَةِ

رَبِّهِ

اَحَدًا “(Ey Peygamber) De ki: Ben

ancak sizin gibi bir insanım. Şu var ki bana vahiy geliyor…”[\[2\]](#) buyrulur, Hz.

Peygamberin, hayatın içinde bir beşer olarak insanlara örneklilik teşkil ettiği ve vahiy

eksenli bir hayatın, beşer olarak nasıl yaşanacağını, vahyin hayatın her evresinde nasıl anlaşılıp

nasıl pratize edileceğini bütün insanlara yaşayarak gösterdiği işaret edilmiştir.

İslâm toplumunun temelini aile oluşturur. Aile kurumunun özünü, insanın

yaratılış gayesi çerçevesinde anlamlandırırız, aile “Müslümanca

bir yaşam idealine sahip, iki yüreğin istikamet ve istikrar adına bir hayatı

paylaşmasıdır.” Anlık arzular ya da zevkler, dünyevî çıklar adına

yapılan evlilikler -sadece nefse, arzulara hitap edip dünyaya dönük bir

özellik taşıdığı için- mutsuz huzursuz aileler, toplumlar oluşturmaktadır. Allah

Rasulü’nün evrensel İslâm ailelerine örneklilik olacak davranışları,

sözleri ve nasihatleri incelendiğinde, ailenin inşacısı olarak iki Müslüman

şahsiyetin güzel ahlâkları övülmüş, kutsal ahitlerine sadakatleri

tavsiye edilmiş, birbirleri üzerlerindeki hak ve sorumlulukları tamamen inançlarıyla

bağlantılı olarak tanımlanmış, huzur ve mutluluk yolu olarak gösterilmiştir.

Rasûlullah’n azadlısı Sevban (ra) şöyle anlatıyor:

¢َالَ: لَمَّا

نَزَلَ فِي

الْفِضَّةِ

وَالذَّهَبِ

مَا نَزَلَ،

¢َالُوا:

فَأيَّ

الْمَالِ
نَتَّخِذُ؟
قَالَ عُمَرُ:
فَأنَا
أعَ.لَمُ
لَكُمْ ذلِكَ.
فَأوْضَعَ
عَلى
بَعِيرِهِ.
فَإدْرَكَ
النَّبِيَّ
صَلَّي
اللّهُ
عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ،
وَأنَا فِي
أثَرِهِ.
فَقَالَ: يا
رَسُولَ
للّهِ! أيَّ
الْمَالِ
نَتَّخِذُ؟
فَقَالَ
لِيَتَّخِذْ
أَحَدُكُمْ
قَلْبًا
شَاكِرًا ،
وَلِسَانًا
ذَاكِرًا ،
وَزَوْجَةً
مُؤْمِنَةً
تُعِينُ
أَحَدَكُمْ
عَلَى أَمْرِ
الْآخِرَةِ
 “&Gümüş ve altın biriktirme ile ilgili
([التوبة:
34]وَالَّذِينَ
يَكْنِزُونَ
الذَّهَبَ
وَالْفِضَّةَ
وَلاَ
يُنفِقُونَهَ
ا فِي سَبِيلِ
اللّهِ
فَبَشِّرْهُم
بِعَذَابٍ
أَلِيمٍ) ayet nazil olduğu zaman halk:

örneklerine bakarak aile anlayışımız ve düzenimizi bir daha gözden geçirmeliyiz. Hz. Peygamber (as)

خَيرُكُمْ
خَيرُكُمْ
‘هلِهِ،
وأنَا
خيرُكُم
‘لأهلي ، وإذا
مَاتَ
صاحِبُكُمْ
فدَعُوهُ “"Sizin en hayırlınız, ailesine karşı hayırlı olandır. Ben aileme karşı hepinizden daha hayırlıyım. Arkadaşınız öldüğü zaman (kusurlarını zikretmeyi) terkedin."” diyerek bizleri uyarmaktadır.[\[7\]](#) Peygamberimiz (as) erkeklerin en iyilerinin güzel ahlâk sahibi olanlar olduğunu, onların da hanımlarına en iyi şekilde davrandıklarını belirterek saygı-sevgi ve sabır bütünüğü ailenin temeline oturtulmuştur. Kendisine:

أَيُّ
النِّسَاءِ
خَيْرٌ ؟ “Hangi kadın daha hayırlıdır?” diye sorulunca da " الَّتِي
تَسُرُّهُ
إِذَا نَظَرَ
،
وَتُطِيعُهُ
إِذَا أَمَرَ
، وَلَا
تُخَالِفُهُ
فِي
نَفْسِهَا ،
وَمَالِهَا ،
بِمَا
يَكْرَهُ " “Kocasını kendisine bakınca ona neşe ve sevinç verir, emrederse itaat eder, kendi malı ve özel yaşantısı konusunda, kocasının sevmediği şeyleri yapmaz.”[\[8\]](#) buyurarak ailenin bütünüğünü ve devamlılığını, çiftlerin üzerine sorumluluk olarak yüklemiştir. Bu meallerdeki birçok hadis-i şeriflerde işaret edilen mesajlar, ailenin devamlılığı, nesillerin sağlıklı yetişmesi, nefsi arzu ve isteklerin helal yoldan tatmini iken; aynı zamanda İslâm toplumunun ahlâklı, inançli, şahsiyetli ferah kazanması, fuhşiyatın ve sapkınlığın önüne geçilmesi ve Allah’a dönük bir yaşamın ailenin merkezine alınması da temel hedef olmuştur. Eşler ailede birbirlerinin değerini bilip birbirlerine değer katan saygın kişilikler olmalıdırlar. Çünkü aile temel değerler üzerine inşa edilmiştir. Allah ve Rasulürsquo;ne itaat, sevgi, saygı, sabır, sebat ailenin merkezinde yer alan temel değerlerdendir. Efendimiz (as) hanımları ile yakından ilgilenir ve onlara kıymet verirdi. Hanımlarının faziletlerini söyleyerek onların değerlerini dillendirirdi. Davet edildiği bir yemeğe; “Hanım da olursa” diye şart koşmuştu.[\[9\]](#) Allah Rasulü (as) aileyi sadece evin içindekilerden ibaret görmeyip ailenin kuşatıcılığını hayata aktararak önemli mesajlar vermiş, uygulamalarda bulunmuştur. Çekirdek ailenin model olarak gösterildiği günümüzde,

Müslümanların, Allah Rasulu'nun hane halkının mahiyetini yeniden anlamaya, değerlendirmeye tabi tutması gerekmektedir. Efendimiz ailenin değerini, kıymetini evin içindekilerden ibaret görmez onu evin dışına da taşırdı. Sevdiğinin, kıymet verdiğinin sevdiğine de kıymet verir, sevdiğinin sevgisiyle onlara yemeliirdi. Eşlerinin yakınlarına da itibar eder, zaman zaman onlara hediyeler takdim ederdi. Eve uğrayan yaşlı bir hanıma Efendimizin gösterdiği ilginin sebebini merak eden Hz. Aişe (ra) validemiz, onun Hz. Hatice'nin (ra) arkadaşı olduğunu öğrenmişti. Hatta Rasulu-i Ekrem Efendimiz (as) her koyun kesişinde Hz. Hatice'nin arkadaşlarına da bir pay gösterirdi. Rasuluallah (as), dadısı Mümmün; Eymen'i (ra) de yakın aileden saymış ve kendisine annesi gibi ilgi göstererek ona: "Anneciğim!" diye hitap etmiştir. Eşler evde birbirine yemelik değil de hayatı kolaylaştırma yolunda birbirlerine destekli olmalıdırlar. İşlerin mahiyetinden mekânın konumuna, geçmişin getirdiklerinden zamanın gösterdiklerine de bakılarak hayat, İslam; idealler ve gayeler eşliğinde birlikte paylaşılmalıdır. Efendimiz (as) ev içinde şahs; işlerini yine kendisi yapardı. Ayakkabılarını tamir eder, elbise yamar, elbiselerini temizler, koyun sağıar, çocuk bakımına iştirak ederdi. Bazı konularda hanımlarıyla istişare ederek onların gösterişlerini alır, onlara verdiği değeri hissettirirdi. Hudeybiye'de sulh yapıp o yıl umre yapmama kararı alınca ahabın memnuniyetsizliği gösterilm; Seleme Validemizle (ra) istişare eden Peygamber Efendimiz (as), onun: 1571; 1615; 1605; 1617; 1615; 1587; 1614; 1604; 1614; 1605; 1614; 1577; 1614; 1610; 1614; 1575; 1606; 1614; 1576; 1616; 1610; 1617; 1614; 1575; 1604; 1604; 1617; 1614; 1607; 1616; 1571; 1614; 1578; 1615; 1581; 1616; 1576; 1617; 1615; 1584; 1614; 1604; 1616; 1603; 1614; Ey Allah'ın Resulu! Bunu (yani halkın kurbanını kesip, traşını olmasını) istiyor musun? 1575; 1582; 1618; 1585; 1615; 1580; 1618; 1579; 1615; 1605; 1617; 1614; 1604; 1614; 1575; 1578; 1615; 1603; 1614; 1604; 1617; 1616; 1605; 1618; 1571; 1614; 1581; 1614; 1583; 1611; 1575; 1605; 1616; 1606; 1618; 1607; 1615; 1605; 1618; 1603; 1614; 1604; 1616; 1605; 1614; 1577; 1611; 1581; 1614; 1578; 1617; 1614; 1609; 1578; 1614; 1606; 1618; 1581; 1614; 1585; 1614; 1576; 1615; 1583; 1618; 1606; 1614; 1603; 1614; 1608; 1614; 1578; 1614; 1583; 1618; 1593; 1615; 1608; 1614; 1581; 1614; 1575; 1604; 1616; 1602; 1614; 1603; 1614; 1601; 1614; 1610; 1614; 1581; 1618; 1604; 1616; 1602; 1614; 1603; 1614; Oyleyse, Ahab'tan hiçbiriyile konuşma, deveni kes, berberini çağır, seni traş etsin!" dedi. 1601; 1614; 1582; 1614; 1585; 1614; 1580; 1614; 1601; 1614; 1604; 1614; 1605; 1618; 1610; 1615; 1603; 1614; 1604; 1617; 1616; 1605; 1618; 1571; 1614; 1581; 1614; 1583; 1611; 1575; 1605; 1616; 1606; 1618; 1607; 1615; 1605; 1618; 1581; 1614; 1578; 1617; 1614; 1609; 1601; 1614; 1593; 1614; 1604; 1614; 1584; 1614; 1604; 1616; 1603; 1614;

نَحَرَ
بُدْنَهُ
وَدَعَا
حَالِقَهُ
فَحَلَقَهُ
Aleyhissalâtu vesselâm kalktı, hiç kimse ile konuşmadan bunların hepsini yaptı:
Devesini kesti, berberini çağırdı, traş oldu..
 فَلَمَّا
رَأَوْا
ذَلِكَ
قَامُوا
فَنَحَرُوا
وَجَعَلَ
بَعْضُهُمْ
يَحْلِقُ
بَعْضًا Ashab bunları
görünce kalktılar kurbanlarını kestiler, birbirlerini traş ettiler [\[10\]](#)
Rasûlullah’ın ocağı bir mektepti. Bu mektebin devamlı öğrencileri ise
müminlerin anneleriydi. Onlar bir eş olmanın yanında özellikle kadınların
İslâm’ı öğrenme ve nasıl yaşayacaklarını öğretme noktasında çok
büyük görevler yüklenmişlerdi. Onlar canlı örnekler olarak
ümmetin kadınlarına model olmuşlardı. Çocuklar ailede güven içinde,
mutluluğu ve huzuru tadarak büyür, ilk terbiyesini, ilk eğitimini bu güven
ortamında ailesinden alırdı. Hz. Peygamber, erkek çocuklarına nasıl değer veriyorsa kız
çocuklarına da aynı değeri veriyordu. “Bir adam Peygamber’ın yanında
oturuyordu. Bir ara bir erkek çocuğu geldi. Adam çocuğu öpüp dizleri
üzerine oturttu. Biraz sonra adamın bir de kız çocuğu geldi. Adam onu da yanına
oturttu. Bunun üzerine Efendimiz: Niçin ikisini bir tutmadın? diyerek adamı kınadı
”[\[11\]](#) Hz. Peygamber (as), evde torunlarını sırtına alıp eğlenir onları hiçbir zaman
azarlamazdı. O, camide namaz kıldırırken bile çocukları omzuna ve sırtına alırdı. Ebû
Katade’den (ra) naklen: كَانَ
رسولُ اللّهِ
يُصَلِّى
بِالنَّاسِ
وَهُوَ
حَامِلٌ
أُمَامَةَ
بِنْتَ
زَيْنَبَ
بِنْتِ
رَسُولِ
اللّهِ . فإذَا
سَجَدَ
وَضَعَهَا،
فإذَا قَامَ
حَمَلَهَا
“Resûlullah (aleyhissalâtu vesselâm), kızı Zeyneb'in kerîmesi olan
torunu Ümâme'yi omuzunda taşıdığı halde halka namaz kıldırırdı. Secdeye varınca

çocuğu (yana) bırakır, kıyâm için doğrulunca tekrar omuzuna alırdı." [12] Enes’ten (ra) rivayetle: “Rasûlullah’a dokuz sene hizmet ettim. Bana hiçbir zaman; Niye şöyle şöyle yaptın! dediğini bilmiyorum. Beni hiçbir zaman azarlamış değildir.” [13] Ebû Hureyre’den (ra) rivayetle:

قَبَّلَ

رسُولُ

اللّهِ

الْحَسَنَ

ابْنَ عَلىٍّ

رَضِىَ

اللّهُ

عَنْهُما

وَعِنْدَهُ

اقْرَعُ

بْنُ حَابِسٍ

فَقَالَ

اقْرَعُ

إنَّ لِى

عَشْرَةً

مِنَ

الْوَلَدِ

مَا

قَبَّلْتُ

مِنْهُمْ

أحَداً

فَنَظَرَ

إلَيْهِ

رسولُ اللّهِ

ثُمَّ قال مَن

لا يَرْحمْ

لاَ يُرْحَمْ

“"Resûlullah (aleyhissalâtü vesselâm) (bir gün), Hasan İbnu Ali (radyallâhu anhümâ)'yı öpmüş idi. Bu sırada yanında bulunan Akra'

İbnu Hâbis, (sanki bunu tuhaf karşıladı ve:) "Benim on tane çocuğum var. Fakat onlardan hiçbirini öpmümedim" dedi. Resûlullah (aleyhissalâtü

vesselâm) ona bakıp: "Merhamet etmeyene merhamet edilmez" buyurdu [14] Allah

Rasûlü’nün Hane-i Saadetlerine baktığımızda; bir canlılık, dirilik

görmekteyiz. Evleri bazen mescit, bazen medrese, bazen güzel sohbetlerin olduğu tatlı

bir mekândir. Huzurun ve mutluluğun mekânı, genişliğiyle Müslümanlara

örneklilik teşkil eden bir ümmet evidir. İslâm toplumunun varlığı İslâmî

ailelerin varlığına bağlıdır. Şirkin, zulmün, hazzın kol gezdiği zamanlarda tevhide eğitimin

medresesi olan evlerimiz, mücadele sahasında nefslendiğimiz, huzuru ve mutluluğu

tattığımız mekânlarımız olmalıdırlar. Not : Bu vaaz Bekir YOLCU

Hocanın Aynı başlıklı Makalesinden uyarlanmıştır.

[1] Ahzab Suresi: 33/21. [2] Kehf Suresi: 18/110. [3] İbrahim Canan, Kutub-i Sitte

Tercüme ve Şerhi, Akçağ Yayınları: 17/192 [4] Furkan Suresi: 25/74. [5] Rum

Suresi: 30/21. [6] Bakara Suresi: 2/187. [7] Tirmizî, Menâkıb: 85, (3892); İbrahim

Canan, Kutub-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Akçağ Yayınları: 2/515. [8] Nesâî,

Nikâcî: 14, (6,68); İbrahim Canan, Kutub-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Akcedil;âğ Yayınları: 10/69. [9] Müslim, Eşribe, 139. [10] İbrahim Canan, Kutub-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Akcedil;âğ Yayınları: 12/172-181. [11] Kandehlevî, Hayatü's-Sahabe, III, 46. [12] İbrahim Canan, Kutub-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Akcedil;âğ Yayınları: 9/43 [13] Müslim, Fedail, 13. [14] İbrahim Canan, Kutub-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Akcedil;âğ Yayınları:7/261.

[islam ve Hayat,Güncel Vaaz ve Hutbeler](#)